

til Oplysning. Rundt om i Byerne ser man Aftenundervisningernes Kursus fuldt besatte, og de vilde være det i endnu højere Grad, hvis Arbejderne havde Tid. Læsesalene paa Statsbibliotekerne, f. Eks. i Aarhus, ere aldeles overfyldte, og de vilde ikke være store nok, hvis Arbejderne fik mere Tid og ikke vare overanstrengte af legemligt Arbejde. Nu hører man heller ikke mere enkelte Medlemmer sige, at Arbejderne kunne ikke taale en forkortet Arbejdstid, de ville saa tilbringe Tiden paa Værtshuse med Drik og sligt. Den Tale er nu forstummet, og den passer heller ikke.

For ikke at forhale Tiden skal jeg henviser til mine Udtalelser i Fjor, Sp. 6875—78, hvor jeg belyste disse Forhold ved Beretninger fra Arbejds- og Fabrikstilsynet om den kontinuerlige Drift paa Gasværker, Sukkerraffinaderier, Papirfabrikker o. s. v., Sygestatistikken, der vidnede om, at den kontinuerlige Drift, som den nu er, er meget sundhedsfarlig; man maatte ind paa 3-Holds-Skifte. Jeg henstiller derfor til de Herrer, om de ikke vilde gøre noget for at faa en Bestemmelse om kontinuerlig Drift ind i Loven. Flere store kommunale Gasværker have tredelt Døgnet, medens privat-kapitalistiske ikke have det, og enhver maa dog indrømme, at det er et meget sundhedsfarligt Arbejde. Jeg antager derfor, at ærede Medlemmer, der have udtalt sig i Retning af at ville lovgive paa dette Omraade, ville stille Forslag i den Retning. Vort Forslag gaar ud paa en Maksimalarbejdstid for alle Arbejdere paa 8 Timer, men selvfølgelig vilde vi forhandle om et saadant Forslag, naar det kommer frem.

Naar man læser Beretningen fra Arbejds- og Fabrikstilsynet, faar man et andet Indtryk end det, flere ærede Medlemmer havde, der i sin Tid omtalte denne Sag. Den vidner om, at det er en god Foranstaltning, der er truffen, og om, at de udstedte Regulativer ere til Gavn for Arbejderne. Jeg skal nævne nogle Eksempler. Man har paataalt unge Menneskers Overarbejde og for lange Arbejdstid, hvor en saadan er forekommen. I Roskilde er Tilsynet optraadt i Anledning af, at fire Børn ere blevne tvungne til at forsømme Skolen, og den paagældende har faaet en Bøde paa 40 Kr. Odense Gasværk har beskæftiget 7 Børn under 12 Aar og har faaet en Bøde paa 100 Kr. Saaledes er der mange Tilfælde, og der vilde maaske være 10 Gange saa mange eller flere, hvis de forskellige Inspektørers Arbejds kredse

ikke vare saa store. Jeg vil spørge om, hvorledes tror man, at man vilde have set paa en saadan Virksomhed som Arbejds- og Fabrikstilsynet for blot 10 Aar siden? Man vilde have sagt, at det kunde slet ikke gaa, og dog gaar det godt. Arbejdsgiverne finde sig i disse Forbud saavel i hygiejnisk Henseende som med Hensyn til Forsikring mod Ulykkestilfælde. Saaledes som det er gaaet med Arbejds- og Fabrikstilsynet, saaledes vil det gaa med en Forkortelse af Arbejdstiden, thi hvad er dette andet, end at man begrænser Arbejdstiden ogsaa for voksne Personer, og Lovgivningsmagten er og kan til enhver Tid være Herre over at lovgive ogsaa paa dette Omraade.

Ligesaa opmuntrende interessant det er at læse denne Beretning, lige saa sørgeligt interessant er det at læse Beretningen og Statistikken angaaende Arbejdsforholdene i Beværterfaget, en Statistik, som jeg antager er fremkommen paa Foranledning af det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (Kvist), idet han sidste Aar udtalte sig for, at ogsaa Arbejderne i Beværterfaget skulde falde ind under Loven. Tallene i denne Statistik ere opgivne af Principalerne, saa Forholdene ere vel neppe saa grelt fremstillede, som de i Virkeligheden ere. Jeg tror, at der maaske er malet med noget lysere Farver, end Virkeligheden frembyder. I København er Arbejdstiden om Sommeren 16—18 Timer i Døgnet for $\frac{4}{5}$ af Fagets Udøvere, og om Vinteren ere $\frac{3}{4}$ beskæftigede i 16—18 Timer. I Provinserne er noget lignende Tilfældet. Og Regelen er, at Læringer, som i Beværterfaget antages i 14—15 Aars Alderen, møde Kl. 8 om Morgenen og maa, med et Par Timers Fritid midt paa Dagen, være der, til Forretningen lukkes om Natten Kl. 12, 1, 2. Tillige er det saaledes, at $\frac{2}{5}$ af dem, som ansættes i dette Fag, ere under 20 Aar. Ogsaa her er et Omraade, hvor Lovgivningsmagten straks burde træde til og forlange Arbejdstiden delt i to Afdelinger. Ogsaa dette Fag kunde udmærket godt faa Plads under denne Lov.

Jeg skal ikke trætte det høje Ting med flere Bemærkninger i denne Sag, men inden jeg slutter, vil jeg dog endnu en Gang give Forslaget min bedste anbefaling, og jeg vil bede ærede Medlemmer om at modtage det med den Velvillie, som det fortjener, og ikke se saaledes paa det, at fordi det kommer fra Socialdemokraterne, fra et Mindretal i denne Sal, skal det kvæles i Fødselen. Og jeg vil sige til det Udvalg, som jeg haaber vil blive nedsat, at i